

я исповѣдате, прѣдъ другитѣ не християнски народи. Европеецъ и Християнинъ днесъ се почита за едно и сѣщо. Христ. вѣра, по своята сѣщностъ, изравнява народнитѣ характери, помага имъ да се съединятъ въ едно общество, въ една челядь, а това води къмъ много добри сѣтнини. Може се каза, и право е, че Християнската вѣра, много повече е помогнала на Европейскитѣ народи да достигнатъ до днешното си положение, отъ колкото естественитѣ ѣ условия. Христ. вѣра, и само тя, учи различнитѣ народи да иматъ еднакво високи и прави понятия за Бога, за отношенията къмъ Него и къмъ себеси, еднакво понятие за добро и зло. А коя друга частъ на свѣта се ползува съ това добро повече отъ Европа?

2. Просвѣщението, което е свързано съ вѣрата, въ Европа е дошло до висока стѣпень. Въ сегашно врѣме Европа счита повече отъ 276 мил. свои жители, а твърдѣ малко число отъ тѣхъ сѣ скитници и тѣ се намиратъ по Лапландскитѣ поляни, по брѣговетѣ на Ледовитий океанъ и по край Каспийскитѣ пущинаци. Климатътъ и свойството на земята ѣ рано накарала Европейскій жителъ да се зауземе за земледѣлието и то го привързало да живѣе на едно мѣсто. Подиръ това развили сѣ: търговията, занаятитѣ, наукитѣ и искусствата и днесъ сѣ достигнали до чудно съвършенство. Нѣма народъ въ Европѣ, който да се благодари днесъ само съ едно семледѣлие, а тичя сичко да узнае и усъвършенствува. За да достигне това сѣкий народъ въ Европа глѣда на училищата, като на изворъ, отъ дѣто извира сичко добро. Самоние, Българитѣ, не можемъ се похвали съ това; нѣ, заобиколени отъ просвѣтенъ свѣтъ, по неволя ще вървимъ лека-полека напредъ.

3. Отъ двѣтъ горни духовни прѣимущества явила се и третя — гражданската наредба. Сѣкий